ADRIAN TCHAIKOVSKY

BELLEĞİN ÇOCUKLARI

Çeviren: Berna Kabacaoğlu

EKSİK PARÇA

Eksik Parça Yayınları

Belleğin Çocukları
Adrian Tchaikovsky
İlk olarak Tor Books tarafından *Children of Memory* adıyla İngilizce basılmıştır.
© Adrian Czajkowski 2022

Yayın Yönetmeni: **Asiye Ademir**
Çevirmen: **Berna Kabacaoğlu**
Dizi Editörü: **Kürşad Kızıltuğ**
Editör: **Burçin Şenel**
Sayfa Tasarımı: **Esranur Gelbal**
Kapak Tasarımı: **Eyüp İşkuran**

Baskı ve Cilt: **My Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.**
Maltepe Mah. Yılanlı Ayazma Sk. No: 8/F Zeytinburnu/İstanbul
Tel: 0212 674 85 28 | mymatbaa34@gmail.com

YAYINEVİ SERTİFİKA NO: 40882
MATBAA SERTİFİKA NO: 47939

1. Baskı: Kasım 2026
ISBN: 978-625-5047-03-8

Türkçe yayın hakları, Anatolia Ajans ile yapılan anlaşmayla alınmış olup Eksik Parça Yayınları'na aittir. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz

instagram.com/eksikparcayayinlari
facebook.com/eksikparcayayinlari
youtube.com/user/eksikparca1
tiktok.com/eksikparcayayinlari
x.com/eksikparcayayin
www.eksikparca.com

Genel Dağıtım: **İKİ A YAYINCILIK VE DAĞITIM HİZMETLERİ A.Ş.**
Gülbahar Mah. Elif Sok. No: 4/A Mecidiyeköy/İstanbul
Tel: 0(212) 272 45 46 | Fax: 0(212) 272 45 55
www. ikiayayincilik.com.tr

Adrian Tchaikovsky, 1972'de Lincolnshire'daki Woodhall Spa'da doğdu. Önce psikoloji ve zooloji okumak için Reading'e gitti, sonradan bundan vazgeçti ve kendisinin bile tam olarak anlamadığı nedenlerden ötürü hukuk bölümünü bitirdi. Şu anda yaşadığı Reading ve Leeds'te hukuk yöneticisi olarak çalıştı. Evli, FRP'nin yanı sıra zaman zaman amatör tiyatro oyunculuğuyla ilgileniyor ve sahne dövüşü konusunda eğitimli. Muhtemelen oğlundan başka herhangi bir egzotik veya tehlikeli evcil hayvana bakmıyor.

Eleştirmenlerden beğeni toplayan *Shadows of the Apt* ve *Echoes of the Fall* serilerinden başka çok sayıda fantastik ve bilimkurgu romanının da yazarı olan Adrian Tchaikovsky, Arthur C. Clarke Ödülleri'nin 30. yıl dönümünde En İyi Bilimkurgu Romanı ödülünü kazandı. *Cage of Souls* isimli romanıyla 2020 Arthur C. Clarke Ödülü En İyi Roman kısa listesine girdi.

Irene Pepperberg ve Alex'e

TEŞEKKÜRLER

İlk okurlarım Annie Czajkowski ve Roland Oughton'a, ayrıca gözlerim bu metne yorgunluktan şaşı bakmaya başladığında bile onu okumayı sürdüren menajerim Simon Kavanagh'a teşekkür ederim. Gezegen bilimi konusundaki paha biçilmez önerileri için Michael Czajkowski'ye de teşekkürler. Son olarak, araştırmalarımda yararlandığım kaynaklar olan Bernd Heinrich'in *Mind of the Raven* ve Jennifer Ackerman'ın *The Genius of Birds* kitaplarına da selam göndermek isterim.

ÖNCEKİ OLAYLAR

Dünyalaştırma Çağı

I

Binlerce yıl önce, Dünya'daki insanlar yıldızlara ulaştı. Dr. Avrana Kern'ün yürüttüğü dünyalaştırma projesi kapsamında, Dünya yaşamı için elverişli hale getirilmeleri için gezegenler dönüştürülmeye başlandı. Son geldiğinde yalnızca bir gezegen, Kern'ün kendi projesi, tamamlanmak üzereydi. Dünya'daki siyasi bir kriz, insanlığın ana vatanını zehirleyen, uygarlığı cehalet çağına geri götüren ve insanlığı bulunduğu her yerde çökertmek üzere uzaya yayılan elektronik bir saldırıyı serbest bırakan yıkıcı bir savaşa yol açtı.

II

Kern'ün Dünyası'ndaki tesis çoktan sabotaja uğramıştı, Kern ise kendisini, dönüştürdüğü gezegeni gözetlemek üzere yüklenmiş yapay bir zihin olarak korudu. Bu gezegene salınan ve aslen primatları evrimsel olarak yükseltmek amacıyla tasarlanmış olan bir nanovirüs, Kern'ün oraya yerleştirme şansını hiç bulamadığı primatlar yerine çeşitli omurgasız türler üzerinde etkili olmaya başladı. Bu türler arasında, özellikle bir örümcek türü ön plana çıktı.

III

Başka bir yıldız sisteminde, Damascus ve Nod adını verdikleri komşu gezegenlerde bir avuç dünyalaştırıcı, elektronik saldırıdan kurtulmuştu. Bunlardan biri olan Disra Senkovi, aynı nanovirüsü kullanarak ahtapotları geliştirip Damascus'un su dünyasında bir uygarlık inşa etti. Erma Lante ve diğerleri ise Nod'a gitti; orada, insanlığın keşfettiği ilk gerçek dünya dışı yaşam olan yabancı bir ekosistem buldular.

IV

Nod'da, geçmiş deneyimlerinin tümünü hücrelerinde kaydedebilen bileşik bir mikrobiyal yaşam formu yaşıyordu. Dünya biyolojisini keşfedip inceleyen Nodlu organizma, daha sonra Lante ve ekibine nüfuz etti; onları yutup yeniden inşa ederek kendi varlığını sürdürdü. Yanlış anlamadan kaynaklanan talihsiz bir olay sonucunda, bu varlık Damascus'a da yayıldı ve oradaki ahtapot uygarlığını anlamaya çalışırken yok etti; geriye ahtapotların yörüngede ve uzayda yaşamak zorunda kaldıkları bir kriz bıraktı.

İkinci Şafak ve Tufan Gemileri Çağı

V

Kern'ün Dünyası'nda, Portia örümcekleri nesiller boyunca karmaşık bir toplum geliştirdi; organik teknoloji ve karınca kolonileri tarafından yürütülen hesaplama yetenekleri bunların başında geliyordu.

VI

Dünya'da insanlık, uzaya yeniden ulaşmak için dişini tırnağına taktı. Öncekilerin kayıtları ve dünyalaştırma görevlerinin koordinatları yeniden keşfedildi. Ancak savaşın kalıntıları gezegeni

yaşanmaz bir harabeye çevirmişti. Bu nedenle umutsuzluk içinde, insanlığı yaşanabilir başka dünyalara taşıma umuduyla tufan gemileri inşa edildi.

VII

Tufan gemisi *Gılgamış*, Kern'ün Dünyası'na ulaştı ve hem Portia halkıyla hem de Avrana Kern'ün yapay zekâsıyla karşılaştı. Savaşın eşiğine gelindiğinde, Portia halkı *Gılgamış*'taki insanlara, onları bilinç yoluna sevk eden aynı nanovirüsün bir varyantını bulaştırdı. Bu, türler arasındaki engeli aşmalarını sağladı ve insanların büyük İ ile İnsan olmasının yolunu açtı. Böylece insanlar, Portia örümceklerini duygun yoldaşları olarak tanıyabilen, dünyalarını onlarla paylaşabilecek geliştirilmiş bir tür haline geldi.

Keşifler Çağı

VIII

Nesiller sonra, Avrana Kern'ün yüklenmiş bir kopyasını taşıyan bir İnsan-Portia gemisi, Nod ve Damascus'a ulaştı. Burada, Ahtapot uygarlığı ve Nodlu organizmayla karşılaştılar. Kern, varlığın artık daha geniş bir evreni deneyimleme arzusu içinde olduğunu fark etti çünkü insanlarla kurduğu temas, ona varoluşun gerçek ölçeğini göstermişti. Kern ona, aradığı zihinsel uyarımı iletişimin sağlayacağını, oysa yakıp yıkmanın yalnızca evreni kendi kopyalarına indirgeme riskini taşıdığını anlattı. Böylece Kern'ün Dünyası, Damascus ve Nod'un sakinleri arasında barışçıl anlaşmalar sağlandı. Bu, türler arası yıldızlararası toplumun temkinli başlangıcıydı.

IX

Sonrasında Nodlu enfeksiyon riski yüzünden daha önce erişime kapatılan araştırmalara kavuşan ahtapot bilimciler, yıldız gemisi motorunun geliştirilmiş bir sürümünü test etti. Bu motor, görelilik sınırları içinde ışıktan hızlı seyahati mümkün kıldı ve yeni kurulan birleşik kültürün yıldızlar arasında hızla yol almasını sağladı. Artık birçok görev yürütülüyordu; ancak en önemlisi başka yaşam formlarını ister yabancı uygarlıklar ister dünyalaştırma çağının kalıntıları ister hâlâ ev arayışındaki eski Dünya tufan gemileri olsun, aramak ve onlara ulaşmaktı.

KİŞİLER

Dünyalaştırıcılar ve onların dünyaları
Avrana Kern – Kern'ün Dünyası'nın efendisi
Disra Senkovi – Damascus'un yaratıcısı
Erma Lante – Nod'un koruyucusu
Baltiel, Rani, Lortisse – Nod'un çocukları
Renee Pepper – Rourke'tan gelen
Alex Tomasova – Rourke'tan gelen
Mikhail Elesco – Rourke'tan gelen

Tufan gemisi *Enkidu*'nun mürettebatı
Heorest Holt – Komutan
Halena Garm – Güvenlik sorumlusu
Olf – Mühendislik sorumlusu
Mazarin Toke – Bilim görevlisi
Esi Arbandir – Eski çağlar bilgini
Dastin Gembel – İkinci bilim görevlisi

Portia gemisi *Süvari*'nin mürettebatı
Bianca – Komutayı elinde tutan Portia örümceği
Avrana Kern – Yüklenmiş zekâ
Miranda – Konuşmacı
Portia – Portia örümceği
Fabian – Portia örümceği

Paul – Ahtapot
Jodry – İnsan
Gothi & Gethli – Kargagiller

Imir halkı
Liff – bir çocuk
Anne ve babası
Molder – dayısı
Garm – bekçi yaban domuzu
Arkelly – Meclis Üyesi
Yotta – bir çocuk, Liff'in arkadaşı
Dul Blisk
Miranda – bir öğretmen
Portia – bir avcı
Fabian – bir mühendis
Paul – bir sanatçı

BİRİNCİ BÖLÜM
KADİM DENİZCİ

Tufan Çağı

Uzun zaman önce

1.1

Sessizce değil, büyük bir gürültüyle.

Gemi, Heorest Holt'un huzurlu bir şekilde hayata dönmesini sağlamak için ona gerekli tüm ilaçları yüklemişti ama bu yeniden uyanışın kıyamet kopuyormuş gibi ses çıkarmasına hazır değildi. Hedefi tartışmak, başarılarını kutlamak için Komuta'da toplandıklarından beri, öznel zamana göre yalnızca bir an geçmişti. Sohbetiyle etrafı neşelendiren klasikçi Esi Arbandir, *Enkidu*'nun antik yazıcılarından, içilebilir ve alkollü bir şey bile hazırlamıştı.

Onların başarısı, yalnızca uzaklıkla ölçülen bir zafer değildi. Bu, kendi halklarından hiç kimsenin gitmediği kadar uzağa gitmek; zamanın ellerinden sıyrılıp şimdiye dek kimsenin erişmediği bir yaşa varmak demekti. Bu, Dünya'dan kopmuş küçücük bir parçanın, tüm ihtimallere meydan okuyarak varlığını sürdürmesi demekti. Gemi hâlâ ayaktaydı. Mühendislikten Olf, bozulan ve tamamen ölen sistemlerin listesini ağır ağır, neredeyse matem tutarcasına sıralasa da onun hâlâ konuşabilmesi, diğerlerinin de onu duyacak kadar hayatta olması, istatistiklerin soğuk yasalarını boşa çıkarıyordu. Hatta ölümün kesinliğini bile. Onlar hayatta kalmıştı. Ulaşmışlardı. Yaklaşık iki bin beş yüz yıl boyunca sessiz, soğuk boşluğun içinde süzülmüşlerdi. Ve şimdi, ellerinde yalnızca umut değil, somut veriler de vardı. Bir önceki uyanışta, Holt'un yüreği hiç olmadığı kadar umutla dolmuştu. Hedefledikleri yıldız sistemi oradaydı, ki bu belki de büyük bir sürpriz sayılmazdı ama gezegen de oradaydı; üstelik ilk bakışta, kolayca fark edilebilecek kadar belirgindi. O yıldız sisteminde, merkezdeki ana yıldıza çekimle bağlı on dört dünya dönüyordu. Güneşten beşinci sırada-

ki dünya ise Kadimlerin, cennete dönüştürmeye yetecek kadar Dünya'ya benzer bulup seçtiği gezegendi.

Ya da klasikçiler öyle iddia ediyordu; peki, zavallı, kaçak insanlığın elinde başka ne vardı ki? İçki su gibi akarken içlerinden yarım düzine kişi, orada kendilerini nelerin bekleyebileceğini tahmin etmeye başlamıştı. Olf, aklındaki temiz ve bozulmamış dünyadan söz ediyordu; sanki düşlenemeyecek kadar uzak ataları tarafından onlar için inşa edilmiş ve ardından, paketi hâlâ yerinde duran bir armağan gibi bırakılmıştı. Sanki Kadimler, kendi yaklaşan çöküşünü ve binlerce yıl sonra Holt'un halkının onları takip edeceğini önceden biliyormuş gibi… Onlar, gelecek kuşaklar için bir "Hak Edilmiş Ödül" olarak bir gezegeni yeniden inşa etmiş, sonra da sessizce ayrılmışlardı. İçki akarken, bu fikir o kadar da saçma gelmiyordu. Hatta buna kadeh kaldırmışlardı. Klasikçi bilgin Esi, Kadimlerin geride ne bırakmış olabileceği üzerine heyecanla konuşuyor; sağlam makineleri, bilgi arşivlerini, kayıp çağların harikalarını anlatıyordu. Belki de Kadimler hâlâ, kusursuzca düzenlenmiş bir toplumda yaşıyor ve yoksul akrabalarını ağırlıyordu. "Dünya'dan mı geliyorsunuz?" derlerdi belki. "*Ama geriye kimsenin kalmadığını duymuştuk!* Gelin, gelin, bolluğumuzdan faydalanın!"

Yaşlı ve kel olan Bilim Şefi Mazarin Toke, gerçi soğuk uykudan uyandırıldıklarında hepsi yumurta kabuğu gibi tüysüzdü ama o bu uykuya yatmadan önce de keldi, yeniden gözlerini açtığında, etrafı mutlak bir karanlığa gömülmüştü. Görme yetisini tamamen kaybetmişti. Üstelik bir kolu ve bir bacağı, uzun süren hareketsizliğin ardından zayıflamış, kasları çekilmiş, güçsüzleşmişti. Durumu kabullenemiyordu. Onun için hareketli bir sandalye yazdırmışlardı ve ikinci bilim görevlisi Gembel, onun elleri ve gözleri olmuştu. Ama içki, kutlamaya katılmasına rağmen onu aksi ve suratsız yapmıştı. Kadimlerin muhtemelen hâlâ orada olacağını söylüyor, ancak Dünya'nın geri kalanından koptukları için ilkel vahşilere döndüklerini ekliyordu. Tüm ihtiyaçlarını karşılayan, hiçbir zorluk sunmayan bir dünyada hayvanlar gibi yaşayacaklardı. "Muhtemelen onları etleri için avlamak zorunda kalacağız,"

demişti Toke, buruk bir sevinçle. Herkes gözlerini devirmiş ama yine de onunla kadeh kaldırmıştı.

Yalnızca Halena Garm, geleceğe dair bu kendiliğinden oluşmuş sofraya katılmamıştı. O, hedefledikleri gezegen hakkında daha fazla bilgi edinmeye çalışıyordu. "Senin işin değil," diye seslenmişlerdi ona dostça. "İşim," demişti. O, güvenlik şefiydi ve güvenlik için bundan daha büyük bir meydan okuma olabilir miydi? Onu ne canavarlar ne de ilkelleşmiş Kadimler endişelendiriyordu. Onu kaygılandıran, yeni dünyada çoktan yerleşmiş ve karanlıktan çıkıp gelen, başarısız, bir gemi dolusu uzak akrabayı hoş karşılamayacak olan mevcut sakinlerdi. "Onların zaten kendi sorunları vardır," demişti. "Biz de onlara eklenecek bir sorun olacağız."

Böylece diğerleri kutlama yaparken o, geminin aletlerini tam kapasiteye çıkarmaya çalışmıştı. Bir keresinde, sadece bir keresinde, o uzak küreden gelen bir sinyal aldığını iddia etmişti. Ama gemi, parazitten başka kayda değer hiçbir şey kaydetmemişti. Halena da aynı sinyali bir daha yakalayamayınca sinirlenip vazgeçmişti.

Sonunda yeniden soğuk uykuya çekilmişlerdi. Olf, kendisini zorla ayıltıp tüm resmi kontrolleri yapmıştı. Mühendisliğin son raporu, diğerleri için de ayıltıcı olmuştu. Gemi, neredeyse tüm bütün göstergelerde kırmızı alarm veriyordu. "Neredeyse başaramıyorduk," demişlerdi birbirlerine. Ama artık hedefe çok yakınlardı. Yeni yuvalarına ulaşmak için sadece buzlu uçurumun üzerinden atılacak ufacık bir adım kalmıştı. O görünmeyen dünyanın belki bir adı vardı, belki sakinleri o adı biliyor, hatta uzun ve köklü bir geçmişi taşıyorlardı. Belki de Dünya'dan gelen bu eli açık sığınmacıların karşılaşacağı en büyük kriz, diplomasi olacaktı. İniş alanları ve yaşam yerleri için pazarlık yapmaları gerekecekti. Ama Holt bu konuda iyimserdi. Bu, onun sorumluluğuydu ve ne kadar taviz verilmesi gerekirse gereksin, bunu yapabileceğini biliyordu. Sonuçta insan ırkının kaderi söz konusuydu. Bir yolunu bulacaktı.

Belki de o dünyada, ona bir ad verecek ya da diplomatik engeller çıkaracak kimse yoktu. Belki de klasikçilerin vaat ettiği gibi bir cennetti orası. Ne köhneleşmiş, ileri uygarlık kalıntısı Kadimler; ne yeniden ilkel hale dönmüş, vahşi kabileler ya da tuhaf zihinsel

güçlere sahip esrarengiz ustalar; ne de bir çocuk masalından fırlamış gibi konuşan hayvanlar vardı. Eğer öyleyse o zaman ad verme onuru *Enkidu*'nun Kilit Mürettebatı'na, Eski Dünya'nın son evlatlarına düşecekti. Masanın etrafında dönüp duran sohbetlerinde tarihi isimler ortaya atılmıştı; kudret yüklü isimler, anlam taşkını isimler, dile müzikal bir ahenkle oturan isimler… Sonunda karar kaptan Heorest Holt'a, Komuta ekibinin liderine bırakılmıştı. Holt, masanın etrafındaki herkese sevgi dolu gözlerle bakmıştı: Partinin neşesi ve ruhu Esi; küçük ama güvenilir Olf; genç Gembel'ın içkisini tazelediği, aksi mi aksi Mazarin; hatta sonunda ikna edilip aralarına katılan, sert mizaçlı Halena… Gembel hariç birlikte eğitim almışlardı çünkü o, arada söz hakkı bulamadan kenarda kalmıştı. Nice tufan gemisi mürettebatının aksine, onlara birbirlerinin etrafında yeniden şekillenmeleri, tıpkı bir yapbozun parçaları gibi birbirlerine uymaları için zaman verilmişti. Onlar bir takımdı. Ve başarmışlardı. Yalnızca bin yıllar önce ölmüş olan yörünge istasyonlarından kurtarılmışlar; kırılgan haritalara dayanarak bu arızalar yığını gemiyi ışık yıllarının ötesinden geçirmişlerdi. Ve yıldız oradaydı, gezegen oradaydı, umut oradaydı.

"Imir," demişti Holt onlara, kadehini kaldırarak. Doğrusunu söylemek gerekirse, o an bunun nedenini tam olarak açıklayamazdı. Sadece uzun burnunun üzerinden bakıp bunun derin, anlamlı ve önemli olduğunu söylemişti. Uzak bir çocukluk anısından, kuşların konuştuğu, çatışmaların yaşandığı, devasa ve korkunç bir şeyin yıkıntıları üzerine yeni hayatın kurulduğu bir hikâyeden gelmiş olabileceğine dair belirsiz bir fikri vardı. *"Imir"* herkese, hatta Mazarin Toke'a bile iyi gelmişti. Ve onlar da kadehlerini kaldırıp bunu kutlamışlardı.

Sonra ayılma vakti gelmişti. Yeniden soğuk uyku odasındaki yataklara dönmüşlerdi. Eğer orada öylece oturup gezegenlerine varmayı bekleselerdi, asla sahip olamayacakları çocuklarının çocuklarının çocukları bile yaşlanıp ölecekti.

Şimdiyse buradaydı. Birkaç dakika sonra. Yüzyıllar sonra. Zarafet ve sükûnetle uyanışının ortasında, yeni dünyayı düzene sokmaya

hazırlanırken bir şey patladı. Ansızın, soğuk uyku odasındaki tüm hava, oradan çıkmaya can atar olmuştu. Holt, esnerken oturduğu kozasından sökülüp yere savruldu.

Vücuduna farklı uzunlukta bağlanmış onlarca hortum ve borunun hızla çekilip koparıldığını hissetti. Öleceğini biliyordu fakat ölmedi. Hava çığlık çığlığa hiçlikte dağılırken, tam da artık hiç hava kalmadığına emin olduğu anda, uğultu birden kesildi. Zeminin altı, su sızdırmaz kapakların gürültülü kapanışıyla sarsıldı.

Işıklar söndü. Holt'un yapabildiği tek şey orada yatmak, kendini toparlamaya, bir an önce hissettiği o soğukkanlılığın ve sükûnetin son kırıntılarını yakalamaya çalışmaktı. O, Komuta'ydı. Harekete geçmeli, herkese ne yapacağını söylemeliydi. Ne var ki ne yapacağını bilmiyordu. Hiçbir şey bilmiyordu.

Bir ışık vardı. Küçücük kırmızı bir ışık. Holt ona ulaşmaya çalıştı, ayağa kalkmayı başardı, sonra soğuk uyku odasının boyutlarını yanlış hatırlayınca duvarı zor da olsa buldu. Titreyen eliyle bir dizi düğmeye erişti. Parmakları bir kanalın nasıl açılacağını hatırlıyordu, iyi ki de hatırlıyordu çünkü vücudunun geri kalanı hiçbir işe yaramıyordu.

"Holt konuşuyor," dedi Holt, parazitli boşluğa. "Burası Komuta. Neler oluyor?"

Uzun bir aradan sonra, Holt'un haber almak için en çok can attığı bölüm olan Mühendislik'ten Olf'un bozuk, kesik kesik gelen sesi duyuldu.

"Kaptan," dedi Olf. "Heorest. Stabiliz. Sanırım stabiliz."

Ve sanki yeniden yanmaya cesaret etmeden önce Olf'un güven verici sözlerine ihtiyaç duymuş gibi, soğuk uyku odasının ışıkları tekrar yandı. Holt etrafına bakındı, üzerinde uyuduğu arkası açık önlüğü omzundan sıyırıp çıkardı, bir gemi tulumu bulmak için dolabı karıştırdı. Olf'un kapsülü açıktı, kapağı tehlikeli bir şekilde yana sarkmıştı. Kendi kapsülü ise onu dışarı fırlattıktan sonra gürültüyle kapanmıştı. Çıplak ayakla sendeleyerek diğerlerine bakmaya gitti.

Halena'nın kapsülü boştu, hortumlar kapalı kapağın arasına sıkışmıştı. Holt bundan olumlu bir anlam çıkaramıyordu. Belki o da kendisiyle aynı anda uyanmış ama kafasını daha çabuk topar-

lamıştı. Yine de daha olası olan, Olf'un önce Güvenlik'e ulaşma ihtiyacı duymasıydı, Komuta'ya değil.

Esi ve Mazarin hâlâ uykudaydı. Demek ki henüz Bilim'in el atmasını gerektiren bir durum yoktu ve herkes biliyordu ki Klasikçi, karşılarına bir Kadim çıkmadıkça en son uyandırılacak kişiydi. Ama Esi'nin göstergeleri kabul edilebilir sarı aralıktayken, Mazarin'inkiler ya kırmızıydı ya da sönmüş mum gibiydi. Olf, adamı önceki kapsülün adamı getirdiği halden sonra ona yeni bir kapsül takmıştı ama belki de bozuk sistemler geminin değil, Mazarin'in ayrılmaz bir parçasıydı. Ölmüştü, gerçek buydu. Kolay biri değildi ama yine de Bizden Biri'ydi.

Holt, Esi'nin uyanma sürecini başlattı ve uzaktan yeni Bilim şefi Gembel'ı de uyandırma talimatı gönderdi. Onlar uyanırken durumun ne kadar kötü olduğunu öğrenmek için Olf'la iletişimi koparmadı çünkü Ana Mürettebat tekmil olmadan işine başlamak istemiyordu ve buraya geri döndüğünde daha çok kırmızı ışık ve daha az dost görme niyetinde değildi.

Olf, olduğundan daha küçük görünüyordu; soğuk uykuda geçen zaman onu kendi içine çöktürmüştü sanki, üstünde gemi tulumu yığını, koltuğunda büzüşmüş halde oturuyordu. "Yavaşlama," dedi. "Kaptan. Heo. Elimden gelen her şeyi yaptım. Tüm kontrolleri…"

"Biliyoruz," dedi Holt. "Sadece anlat."

Enkidu, Dünya'dan başlayarak ışık yıllarını aşan yolculuğu sağ salim atlatmıştı. Uzayın engin ve sessiz boşluğunda, temel güç ve soğuk uyku sistemleri dışında, tüm sistemleri minimumda tutarak ilerlemişti. Onlarca bin kapsül, küçük mürettebatı ve ambarlardaki devasa nüfusu hayatta tutuyordu. Dünya'dan çıkarılabilen o küçücük nüfus… Yol boyunca elbette terslikler olmuştu. Olf ve Holt, yanlarında zaman zaman değişen mürettebat üyeleriyle birlikte, uzun ölüm uykularından kalkıp sorunları çözmüştü. Ama genel olarak her şey planlandığı gibi gitmişti. Çünkü, evet, uzay tehlikelerle doluydu ama çoğunlukla boşluktan ibaretti ve bu boşluk, geminin dayanıklılığını test etmiyordu.

Sonunda uygarlıklarının kayıtlı tarihinden daha uzun süredir yol aldıkları sisteme nihayet ulaşmış ve yavaşlamak zorunda

kalmışlardı. *Enkidu* yakıttan tasarruf etmek için yıldızın çekim gücünden faydalanarak etrafında yay çizip yörüngeye girmişti ki geminin vakumla yıpranmış yaşlı gövdesinde bir şey çatladı.

"Biz… biz kaybettik," diyordu Gembel, yoğun duygusu ile doğal kekemeliği, kelimelerini boğazında kesmek için el ele vermiş gibiydi, "on bir bin doksan dört parça yük komutanım. On bir… on bir bin… doksan… dört. Komutanım."

"Yaratıcı bizi bağışlasın." Artık kapsülünden çıkmış olan Esi Arbandir, Holt'un kolunu tuttu. Holt da onun parmaklarına dokundu.

Sonra onun elini kolundan sıyırdı çünkü mecburdu. Ve sordu: "Şimdi ne durumdayız? Gövde bütünlüğü? Yörüngeye girebilecek miyiz?"

Olf başını yukarı aşağı sallıyordu. *Enkidu* ile hasarı, gemiye en ufak bir yük bindiğinde işlerin ne kadar kötüye gideceğini hesaplıyordu. Yavaşlamanın yükü. Rotayı düz bir çizgiden yörünge eğrisine çevirmenin yükü. Matematiğin öldürücü kesinlikleri.

"Can acıtacak," dedi. Hesaplamaları bir anda herkesin ekranında belirdi. Hemen ardından Halena Garm onları değiştirmeye girişti: mekikler, yük gemileri, hatta otomatik dronlar; bunların yıpranmış *Enkidu*'da tampon görevi görmesi, ana gemiyi korumak için kendi bütünlüklerini feda etmeleri. Holt koltuğuna çökmüş ikisinin tartışmasını dinlerken diğer raporları gözden geçiriyordu. Patlamadan önce, Olf zaten yükün bir kısmını tahliye etmeye çalışıyordu. Sorunun farkındaydı ama bu kadar büyüyeceğini öngörememişti. Halena da güvenlik ekibini uyandırmış, insanları yönetmeleri için hazır etmişti ama o insanlar artık yoktu. Gemiden kopan beş yüz metrelik parçayla birlikte yok olmuşlardı. On bir bin doksan dört parça yük. Yani soğuk uyku kapsülleri. Yani insanlar.

Esi'nin de planı vardı. Halena'nın yapısal dayanak olarak kullandığı araçlarla kaybolan yükü kurtarmaya çalışıyordu. Ama yükün büyük kısmı artık geri döndürülemezdi. Parçalanmış, kopmuş, enerjisizdi. Dünya'dan bin altı yüz yıl önceki kalkış anısını son hatıra olarak taşıyan insanlar, soğuk uykuda ölmüşlerdi. Belki daha kötü şeyler de vardı. Belki daha kötüsü de gelecekti çünkü

gemi artık baştan aşağı dayanıksızdı; gövdesi ve iç kirişleri, iskeleti çatlaklarla örülmüştü.

"Hayır," dedi Holt ona. O da ihanete uğramış bir yüz ifadesiyle ona baktı, gözleri kızarmıştı ama yaş yoktu çünkü soğuk uyku insanı kurutuyordu. "Elimizde kalanı kurtaracağız." Ve Halena'nın yaptığı değişiklikleri komutanın soğukkanlı verimliliğiyle hızlıca gözden geçirdi. Evet, evet, hayır, evet. Kaynakların harcanmasına onay verdi. Kaynaklar, onların dünyasını oluşturan sınırlı şeylerdi. *Onları boşa harcama*. O da öyle yaptı ve bu sayede gemiyi kurtardılar. Kendini ancak sonra parçalayabilirdi, tehdit altındaki tek şey kendi benliği olduğunda.

Son yavaşlama ve yaklaşmada on yedi bin yedi yüz parça yük daha kaybettiler. Kapsüller ve parçalar bir kelebeğin kanadındaki pullar gibi tek tek dökülüyordu. Halena'nın seferber ettiği filonun dörtte üçünü de kaybettiler; kendilerini doğuran gemi için feda edilen adak misali. Kaybettiler, kaybettiler, yine kaybettiler. Holt ile Ana Mürettebat, matematik ve evrenle otuz yedi saat boyunca savaş verdi. *Rüzgâra karşı kürek çekmek* gibiydi bu. *Akıntıya karşı kürek çekmek*. Düşman fiziğin pençelerini kara kayalara dönüştürmek, titreyen aletleri hem tehdit hem yol gösterici şimşekler olarak yeniden görmek.

Kaybolan yükte uzmanlar, bilim insanları, şairler, müzisyenler vardı. Dâhiler, yenilikçiler, karizmatik öncüler ve durmadan çalışan insanlar… bir fark yaratabilecek olanlar. Her biri yeri doldurulamaz kişilerdi. Panelde hâlâ otuz binin üzerinde yeşil ışık yanıyor olması önemsizdi. Bu, Holt'un başarısız olmadığı anlamına gelmiyordu ama eğitimini hatırladı. Öngörülü hocaları vardı. *Başarısız olacaksın*, demişlerdi. Ve işte başarısızdı. *Başarısız olacaksın ve olduğunda, mümkün olduğunca az başarısız olmak için elinden geleni yapmalısın. Başarısızlığın, dişlerini sana geçirmesine izin verme. Bedeli olan kararlar alacaksın. İşte bu, Komutanlıktır. Bedelin seni tüketmesine izin verme.* Tek başına oturmuştu, bütün tufan gemisi kaptan adayları gibi, o soğuk gerçeği dinleyerek. Ona ancak kendi zamanında üzülme hakkı verilecekti. Komutan olduğunda ise karar vermesi gerekiyordu. Kararlar

kaybolan yük, ölü mürettebat, ölü dostlar anlamına geliyordu çünkü *Bir Şey Hayatta Kalmalıydı.*

Kararları verdi, bir şeyler hayatta kaldı. Çoğu insan uyandığında *Enkidu*'nun istikrarlı yörüngeye tutunuşunu izledi. Yükün çoğu hâlâ hayattaydı, habersizce uyuyorlardı. Gerekli otomatların ve uzaktan kumandalı makinelerin yarısı sağlamdı böylece Olf'un protokollerini izleyerek insanlığın en iyi şekilde hayatta kalmasını sağlıyorlardı. Mürettebatın çoğu da hayattaydı, uyanmaya ve görev almaya hazırdı. Heorest Holt, bedensel açıdan hâlâ işlevsel bir insandı ve çığlık atmak isteyen parçalarını şimdilik bir kenara kilitlemişti.

Onlara, "Aferin," dedi. Aslında hiç kimsenin, hatta kendisinin bile buna inanmadığını biliyordu. Kayıp çoktu: yaklaşık on üç bin koloni yolcusu, iki bin altı yüz yıllık yolculuktan sağ çıkan insanlar, yalnızca yavaşlamaya çalışırken ölmüşlerdi. Ama kalanlara bakmak zorundaydı. Kendi kendine, *daha kötü olabilirdi*, dedi. Arkalarında, yıldızla gezegenin arasındaki o eğik yörünge boyunca, kargodan da mürettebattan da kimsenin hayatta kalması çok olasıydı. Kayalara doğru hızla ilerlemiş, insan elinden gelebilecek en büyük ustalıkla onlardan sıyrılmışlardı. Ve hayatta kalmışlardı. Belirli bir oranda ve değerde "onlar". Bu kadarını kabullenmek zorundaydılar. Çünkü ellerinde kalan tek şey buydu.

Her bölüm şimdi ikinci vardiyasını uyandırıyordu. O da görevini yakında kendi yardımcısına devredecekti. Yalnızca Esi hâlâ inatla çalışıyordu çünkü onun görevi çok daha fazla önem kazanacaktı. Uzayın sert vakumunda parçalanma tehlikesi atlatıldığına göre, Kadimler ile temas ihtimali vardı. Esi sözlüklerini gözden geçiriyor, bir düzine ölü dilde ilk selamlama cümleleri hazırlıyordu. Bu belki de iyi bir şeydi çünkü kriz sırasında yapamadıklarını düşünmektense çalışmak zihnini oyalıyordu.

"Kahretsin battık," dedi Halena Garm, herkesin dikkatini çekecek kadar açık ve yüksek sesle. Holt bir an geminin başına yeni bir felaket geldiğini sandı ama anlaşıldı ki *Enkidu*'dan daha büyük şeyler de bozulabiliyordu.

Mesela gezegen.

Ya da on üç bin kayıp umut ve hayal. Yine de daha kötüsü olabilirdi ama buralar Kadimlerin yürüyüp şekillendirdikleri dünyalar olmalıydı. Onların akıl almaz teknolojileriyle dönüştürülmüş yerler. Holt'un teknolojisinin yalnızca bir gölgesi, yankısı, hatta şakası olan şeyler. Yıldız haritalarının vaadi buydu. O haritaları bulan cesur mezar yağmacılarının çoğu bunu canıyla ödemişti. Bu dünyalar uzak ortak atalarının onlar için hazırladığı, yolculuktan sağ çıkan herkesin bulacağı evlerdi.

Ne var ki Imir, sıradan bir toz topağı çıktı. Kutupları buz tutmuştu. Ekvatoru çöldü. Denizler vardı ve bu denizler sudandı. Ilıman bölgelerde iklim ne çok sıcak ne çok soğuktu, kayalıktı, organik madde barındırmayan kumlu kayalardı.

"Peki aşağıda yaşayan ne var?" diye sordu Holt ve bir an cevabın "hiçbir şey" olmasından korktu.

Yine de bir şey vardı. Eski dünyalaştırıcılar belli bir noktaya kadar gelmiş ama devam etmemişlerdi. Denizlerde bir tür fitoplankton, kayaların üstünde de yer yer tabakalar oluşturan bir çeşit liken vardı. Halena, bir keşif cihazını dördüncü denemesinde atmosfer girişinde parçalanmadan indirmeyi başardı böylece biraz daha veri alındı. Esi bunların yapay olarak tasarlanmış organizmalar olduğunu söyledi. Bir ekosistem bile oluşturmuyorlardı ama zamana bırakılsa ekosisteme dönüşecek belirtiler vardı. Fakat yapay olduklarından ve sorumlu bir şekilde tasarlandıklarından dolayı binlerce yıldır evrimleşmemişlerdi. Zincirlerinden kurtulmamışlardı.

"Peki, aşağıda ne *bulduk*?" diye sordu Holt çünkü iş böyle yapılırdı. İşte Komutanlık buydu. Yas tutmazdın. İleriye bakardın.

"Solunabilir atmosfer," dedi Halena. "Şimdiye kadar yapılan örneklemelere göre, yüzde on yedi ila on dokuz oksijen. Hepsi bu. Aşağıda yiyebileceğimiz hiçbir şey yok. Ne istiyorsak kendimiz yapmak zorundayız."

1.2

Enkidu'nun kumanda bölümünde durarak aşağıda görünen Imir gezegenine ait ilk keşif verilerini inceleyen Kaptan Heorest Holt, mürettebatına bir çözüm bulmalarını emretmişti. Beyin fırtınası yapın. Şu anda her türlü çılgın fikre açığız. *Enkidu*'nun yörüngesi en azından kusursuzdu; hasara ve devam eden onarım çabalarına rağmen hâlâ çalışabilir üretim kapasitesine sahipti. Yine de bu kapasite küçük ya da orta boy projeler için yeterliydi. Ana fabrika hangarlarının kaybı, kimsenin yeni bir uzay mekiği veya bu büyüklükte bir şeyi üretemeyeceği anlamına geliyordu. Mühendislik delikleri yamarken, Bilim kaderin onlara bıraktığı kırık parçalarla bir gelecek inşa etmeye çalışıyordu. Sonra Bilim, insanların gerçekten nasıl yaşayabileceğini veya yaşayamayacağını değerlendiren Güvenlik'e durumu bildirdi ve herkes yarı yoldan en başa döndü. Heorest Holt, Dünya'da hiç kimsenin bu işi etraflıca düşünmediğini itiraf etmek zorunda kaldı çünkü gerçekte bunu yapmak mümkün değildi. İnsanlar yıldızların arasında onları bekleyen şeyler konusunda o kadar da cahil değildi ama yine de çoğu kişi, binlerce yıllık bir boşluğa yapılan bu yolculukta kendilerini ikna edecek başka bir şey olmadığından, önceden hazırlanmış Cennet Bahçeleri[1] fikrine çaresizce inanmıştı.

Holt, diğer gemilerin daha iyi bir şey bulmuş olmasını umuyordu ama bu, Holt'un insanlığın geri kalanına dair tutunabileceği tek düşünceydi.

1 Yazarın orijinal metinde kullandığı Eden sözcüğü, Eski Ahit'in Yaratılış anlatısındaki Aden Bahçesi'ne gönderme yapar. Bu bağlamda sözcük, insanlar için önceden hazırlanmış kusursuz yaşam alanlarını ifade eder. Türkçede aynı çağrışımı daha doğrudan karşılamak amacıyla çeviride "Cennet Bahçeleri" karşılığı tercih edilmiştir. (e. n.)

Yüzeye gönderilen uzaktan kumandalı cihazlar, yapay gezegen şekillendirici organizmadan örnekler getirdi. Örnekler gerçekten de yapay organizmalara aitti. Gembel, bunların ne kadar zarif bir şekilde tasarlandığını coşkulu bir kekelemeyle anlatmaya başladı ama bu gelişmişlik, onların amaçları dışında hiçbir işe yaramadığını gösteriyordu. Planktonlar, mikroplar ve likenler, şimdiye kadar bozulmayan sıkı genetik sınırlar çerçevesinde işliyordu. En azından insan yaşamı için bir tehdit oluşturmuyorlardı. Kimseyi zehirleyecek veya enfekte edecek değillerdi. Gerçekten küçük makineler gibiydiler; hatta nüfusları bile tasarlanış biçimleriyle kontrol altındaydı, böylece çıldırıp dünyayı irinleşmiş bir mikrobiyal tabaka ile kaplayamazlardı. Bunun dışında burası, Dünya'nın ölüme yüz tutmuş halinden bile daha ölü bir dünyaydı. Balıksız deniz, çimsiz toprak, kuşsuz gökyüzü. İnsanlık eski anavatanını terk ettiğinde geriye kalan o az sayıdaki tür bile burada yoktu; fırsatçılar ve leşçiler bile.

Enkidu, kısıtlı bir genetik arşivine ve bazı türleri mühendislik yoluyla üretebilme kapasitesine sahipti. Yaşamın, ev sahiplerinin sağlayacağı bir şey olacağını sanmışlardı ama en azından biri, en kötü senaryoya karşı biraz bilgi stoku bırakmıştı. Ekebilecekleri bazı bitkiler, yetiştirebilecekleri bazı hayvanlar vardı. Küçükbaş ve büyükbaş hayvanlar. Bu tam anlamıyla bir ekosistem olmasa da insanların içinde yaşayabileceği bir beşiğe dönüşebilirdi. Bir süreliğine. Ta ki daha iyi bir şey ortaya çıkana kadar. Ta ki Imir'i cennete dönüştürecek bir sır çözülene kadar.

Gembel, *Enkidu*'daki bir bölmeyi Imir teraryumuna –Imiraryum da olabilir– çevirmiş ve burada bir şeyleri yaşatmaya çalışıyordu. Tozlu toprağın kimyasal dengesi Dünya yaşamı için yanlış yapıdaydı. Öyle hemen öldürecek kadar yanlış değildi ama uzun vadeli etkileri olabilecek kadar yanlıştı. Yanlışlığı filtreleyip onlara yiyecek sağlayacak bitkiler yetiştirebilir miydi? Belki. Araştırmalar devam ediyordu. Gembel'ın bilim ekibine başkanlık etmesi beklenmemişti ama gel gelelim zavallı Mazarin henüz uyanmamıştı. Holt ise ondan bir ömürlük araştırmayı dün bitirmesini istemişti. Bu gerçekten acımasızlıktı, zira Imir'in günleri yaklaşık